Hoe gaat het met de vlinder?

Tekst:
Chris van Swaay
De Vlinderstichting

Iedere vlinderaar kent deze vraag van vriendelijke ooms of tantes tijdens verjaardagsfeestjes. Om u te helpen hier drie mogelijke antwoorden, afhankelijk van uw karakter en humeur.

DE PESSIMIST

'Om te beginnen, lieve tante, zijn er een hele hoop soorten vlinders, en is er dus niet een vlinder. En het gaat heel slecht. De Rode Lijst laat zien dat 17 soorten zijn verdwenen uit ons land. Via het Landelijk Meetnet Vlinders zijn honderden mensen bezig om de overgebleven vlinders te tellen. En de resultaten zijn bedroevend. Sinds 1992 gaat meer dan de helft van de vlinders achteruit. Als het zo doorgaat, zijn er straks geen vlinders meer over.'
Na dit relaas zal er een stilte vallen, en het wachten is op een jolige oom die een mop gaat vertellen om zo het feestje te redden.

DE OPTIMIST

'Nou, lieve oom, er zijn wel wat minder vlinders dan vroeger, maar de laatste tijd zijn er best een paar leuke dingen te melden. In Zuid-Limburg kregen we een nieuwe soort (boswitje, lijkt op de witjes in uw tuin, maar dan wat kleiner) en op sommige kalkhellingen zie je steeds meer vlinders terugkeren. En vanuit het zuiden verspreidt de koninginnenpage zich steeds verder. Vorige week zag ik er een bij de biologische tuinder aan de rand van ons dorp. Prachtig was het. En bij ons in de tuin zit nu het bont zandoogje. Die zag je vroeger niet hier. Het Landelijk Meetnet Vlinders leert ons dat maar liefst vijftien soorten in aantal zijn toegenomen sinds 1992. Het kan beter, maar we zijn goed op weg.'
De stemming zit er nu goed in. Het risico van de jolige oom met zijn mop blijft, maar wellicht ontstaat er meteen geanimeerd geroezemoes en houdt hij zijn mond.

DE REALIST

'Tja, lieve oma, daar is niet een heel simpel antwoord op te geven. Sommige soorten (er zijn er meer dan één) gaan vooruit, anderen achteruit. We zijn jammer genoeg veel soorten kwijtgeraakt in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw, maar een aantal bleef behouden. De Vlinderstichting werkt samen met natuurbeschermingsorganisaties en de overheid aan het beschermen van deze soorten. Dat gaat soms goed en soms slecht. Zo kun je het pimpernelblauwtje nu op een hooiland bij Den Bosch massaal zien vliegen. Dat mag een succes genoemd worden. Maar de moeraspa-relmoervlinder zie ik niet zo maar terugkeren. Honderden vrijwilligers tellen met mij in het Landelijk Meetnet Vlinders, en zo weten we dat sinds 1992 vijftien soorten zijn toegenomen, terwijl er acht stabiel bleven en 27 achteruitgaan.'
Nu valt het u op hoe stil het is en u kijkt naar oma. Die is helaas in slaap gevallen. De jolige oom moet opnieuw het feestje redden.
Even later komt dan de altijd nieuwsgierige buurvrouw met de vraag: 'Hoe weet u dat nu allemaal?' Dat is dan een mooie gelegenheid om nog wat verder uit te wijden over hoe mooi vlinders zijn, dat ze zoveel zeggen over de kwaliteit van onze leefomgeving, dat iedereen vlinders kan leren kennen, dat je later dan ook mee kunt gaan doen aan het meetnet, waardoor we zo goed weten hoe goed het met de vlinders in ons land gaat, dat het CBS meedoet aan het meetnet, dat de resultaten gebruikt worden in de rapportages naar de overheid en parlement, dat je ook in je tuin wat voor vlinders kunt doen, etc. Zo komt u dat feestje dan toch nog door…

Doet u ook mee?

Het tellen van een vlinderroute is niet alleen leuk, het geeft ons ook veel informatie over de veranderingen van de vlinderstand in ons land. Wilt u meedoen, neem dan contact op met De Vlinderstichting. Iedere route is welkom.

Albert Vliegenthart

"De moerasparelmoervlinder zie ik niet zo maar terugkeren."

Het Landelijk Meetnet Vlinders is een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting en het CBS in het kader van het Netwerk Ecologische Monitor (NEM) in opdracht van het Ministerie van LNV - GaN.